Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

17. prosince 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Společná zemědělská politika – Nařízení (EU) č. 1307/2013 – Pravidla týkající se přímých plateb zemědělcům v rámci režimů podpor – Režim základní platby – Článek 24 odst. 2 první věta – Pojem ‚způsobilý hektar, který má zemědělec k dispozici' – Neoprávněné využívání dané plochy třetí osobou – Článek 32 odst. 2 písm. b) bod ii) – Žádost o aktivaci nároků na platbu za zalesněnou plochu – Pojem ‚plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby' – Režim jednotné platby nebo režim jednotné platby na plochu"

Ve věci C-216/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Berlín (správní soud v Berlíně, Německo) ze dne 28. února 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 11. března 2019, v řízení

WQ

proti

Land Berlin,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda senátu, C. Toader a M. Safjan, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

vedoucí soudní kanceláře: M. Krausenböck, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. června 2020,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za WQ jím samým,

– za německou vládu J. Möllerem a D. Klebsem, jako zmocněnci,

– za španělskou vládu S. Centeno Huerta a M. J. Ruiz Sánchez, jakož i A. Rubio Gonzálezem, jako zmocněnci,

– za francouzskou vládu C. Mosser, jako zmocněnkyní,

– za nizozemskou vládu M. K. Bulterman, jakož i J. Langerem a J. M. Hoogveldem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Evropskou komisi B. Hofstötterem a A. Saukou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 608, a oprava Úř. věst. 2016, L 130, s. 23).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi WQ a Land Berlin (Spolková země Berlín, Německo) ve věci pravidel použitelných v případě dvojí žádosti o přiznání nároků na platbu týkající se téže plochy, na kterou lze poskytnout zemědělskou podporu stanovenou v rámci režimů podpor v rámci společné zemědělské politiky (SZP), jakož i pravidel použitelných na pojem „způsobilý hektar“ pro účely přiznání nároků na platbu za zalesněnou plochu.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 1257/1999

3 Článek 31 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 ze dne 17. května 1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) (Úř. věst. 1999, L 160, s. 80; Zvl. vyd. 03/25, s. 391) ve svém odst. 1 prvním pododstavci stanovil:

„Podpora na zalesňování zemědělské půdy se poskytne za podmínky, že výsadba je přizpůsobena místním podmínkám a je v souladu se životním prostředím.“

Nařízení (ES) č. 1782/2003

4 Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Úř. věst. 2003, L 270, s. 1; Zvl. vyd. 03/40, s. 269), ve znění nařízení Rady (ES) č. 479/2008 ze dne 29. dubna 2008 (Úř. věst. 2008, L 148, s. 1), ve svém čl. 2 písm. a) stanovilo:

„Pro účely tohoto nařízení se:

‚zemědělcem‘ rozumí fyzická nebo právnická osoba či skupina fyzických nebo právnických osob, nehledě na právní formu skupiny a jejích členů podle vnitrostátních právních předpisů jednotlivých členských států, jejíž zemědělský podnik se nachází na území [Evropského] [s]polečenství podle článku [299 ES] a která vykonává zemědělskou činnost.“

5 Článek 22 tohoto nařízení, nadepsaný „Žádosti o podporu“, který je součástí hlavy II tohoto nařízení, nadepsané „Obecná ustanovení“, stanovil:

„1. Zemědělec předkládá každý rok žádost o přímé platby v rámci integrovaného systému, v níž jsou popřípadě uvedeny:

– všechny zemědělské pozemky zemědělského podniku,

[…]

– počet a výše platebních nároků,

– jakékoli další informace stanovené tímto nařízením nebo dotyčným členským státem.

2. Členský stát může rozhodnout, že žádost o podporu obsahuje pouze změny ve vztahu k žádosti o podporu podané v předcházejícím roce. Členský stát rozděluje předtištěné tiskopisy na základě ploch stanovených v předcházejícím roce a poskytuje grafické dokumenty s uvedením polohy těchto ploch, případně umístění olivovníků.

[…]“

6 Článek 23 uvedeného nařízení, nadepsaný „Ověřování podmínek pro poskytnutí podpory“, ve svých odst. 1 až 2 stanovil:

„1. Členské státy provádějí správní kontrolu žádostí o podporu a přitom zejména ověřují plochu, na kterou lze poskytnout podporu, a odpovídající platební nároky.

2. Správní kontroly doplňuje systém kontrol na místě, aby se ověřily podmínky pro poskytnutí podpory. […]“

7 Článek 25 téhož nařízení, nadepsaný „Kontroly podmíněnosti“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Členské státy provádějí kontroly na místě, aby prověřily, zda zemědělec dodržuje povinnosti podle kapitoly 1.“

8 Článek 33 nařízení č. 1782/2003, nadepsaný „Poskytnutí podpory“, obsažený v kapitole 1 hlavy III tohoto nařízení, ve svém odstavci 1 stanovil:

„Zemědělci mají přístup k režimu jednotné platby:

a) pokud jim byla poskytnuta platba během referenčního období uvedeného v článku 38 v rámci alespoň jednoho z režimů podpor uvedených v příloze VI […]

b) pokud získali zemědělský podnik nebo část zemědělského podniku jako dědictví nebo předpokládané dědictví od zemědělce, který splňoval podmínky uvedené v písmenu a), nebo

c) pokud získali platební nárok ze vnitrostátní rezervy nebo převodem.“

9 Článek 34 tohoto nařízení, nadepsaný „Žádost“, ve svém odstavci 3 stanoví:

„S výjimkou případu vyšší moci a mimořádných okolností, které jsou stanoveny v čl. 40 odst. 4, není přiznán žádný nárok zemědělcům uvedeným v čl. 33 odst. 1 písm. a) a b), ani zemědělcům, kteří získají platební nároky ze vnitrostátní rezervy, pokud nezaslali svoji žádost o účast v režimu jednotné platby nejpozději do 15. května prvního roku použití uvedeného režimu.

[…]“

10 Článek 44 uvedeného nařízení, nadepsaný „Použití platebních nároků“, stanovil:

„1. Každý platební nárok vázaný na hektar, na který lze poskytnout podporu, uděluje právo na výplatu částky, která je stanovena platebním nárokem.

2. ‚Hektarem, na který lze poskytnout podporu,‘ se rozumí jakákoli zemědělská plocha zemědělského podniku kromě ploch, na nichž jsou lesy nebo které jsou vyčleněny pro nezemědělskou činnost.

3. Zemědělec ohlásí pozemky odpovídající ploše, na kterou se váže platební nárok. S výjimkou případů vyšší moci nebo mimořádných okolností musí mít zemědělec tyto pozemky k dispozici k datu stanovenému členským státem, které nesmí být pozdější než datum stanovené v tomto členském státě pro změnu žádosti o podporu.

[…]“

11 Článek 54 téhož nařízení, nadepsaný „Využití nároků při vynětí půdy z produkce“, stanovil:

„1. Každý nárok při vynětí půdy z produkce vázaný na hektar, na který lze poskytnout podporu při vynětí půdy z produkce, uděluje právo na výplatu částky, která je stanovena nárokem při vynětí půdy z produkce.

2. Odchylně od čl. 44 odst. 2 se ‚hektarem, na který lze poskytnout podporu při vynětí půdy z produkce‘ rozumí jakákoli zemědělská plocha zemědělského podniku, která se využívá jako orná půda, kromě ploch, na nichž ke dni stanovenému pro žádosti o podporu na plochu v roce 2003 byly trvalé kultury nebo lesy nebo které byly vyčleněny pro nezemědělskou činnost nebo jako stálé pastviny. […]

Následující plochy mohou být však počítány mezi plochy vyňaté z produkce na základě žádosti předložené po 28. červnu 1995:

[…]

– zalesněné plochy podle článku 31 nařízení [č. 1257/1999].

[…]“

Nařízení (EU) č. 1306/2013

12 Článek 58 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1200/2005 a (ES) č. 485/2008 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 549) ve svém odstavci 2 stanoví:

„Členské státy zavedou účinné řídící a kontrolní systémy, aby zajistily soulad s právními předpisy, jež upravují režimy podpory Unie a mají za cíl minimalizovat riziko finanční újmy způsobené Unii.“

13 Článek 59 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Pokud není stanoveno jinak, zahrnuje systém zavedený členskými státy v souladu s čl. 58 odst. 2 systematické správní kontroly všech žádostí o podporu a žádostí o platbu. Uvedený systém je doplněn o kontroly na místě.“

14 Článek 63 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Zjistí-li se, že příjemce nesplňuje kritéria způsobilosti, závazky nebo jiné povinnosti týkající se podmínek pro poskytování podpory stanovených v právních předpisech v odvětví zemědělství, podpora se nevyplatí nebo se zcela nebo zčásti odejme a případně se nepřiznají nebo odejmou odpovídající platební nároky podle článku 21 nařízení [č. 1307/2013].“

Nařízení č. 1307/2013

15 V bodě 2 odůvodnění nařízení č. 1307/2013 je uvedeno:

„Jedním z hlavních cílů a jedním z klíčových požadavků reformy SZP je snížení administrativní zátěže. To je třeba mít stále na zřeteli při vytváření příslušných ustanovení pro režim přímé podpory.“

16 Článek 24 nařízení č. 1307/2013, nadepsaný „První přiznání platebních nároků“, ve svých odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Platební nároky se přiznají zemědělcům, kteří mají nárok na poskytnutí přímých plateb v souladu s článkem 9 tohoto nařízení, pokud:

a) podají žádost o přiznání těchto platebních nároků v rámci režimu základní platby v roce 2015 do posledního dne pro podání žádosti stanoveného v souladu s čl. 78 písm. b) prvním pododstavcem nařízení [č. 1306/2013], s výjimkou případu vyšší moci nebo mimořádných okolností, a

[…]

2. S výjimkou případu vyšší moci nebo mimořádných okolností se počet platebních nároků přiznaných jednomu zemědělci v roce 2015 musí rovnat počtu způsobilých hektarů, které zemědělec ohlásí ve své žádosti o podporu v souladu s čl. 72 odst. 1 prvním pododstavcem písm. a) nařízení [č. 1306/2013] na rok 2015 a které má k dispozici ke dni stanovenému členským státem. Uvedený den nesmí být pozdější než den stanovený v daném členském státě pro změnu této žádosti o podporu.“

17 Článek 32 nařízení č. 1307/2013, nadepsaný „Aktivace platebních nároků“, ve svých odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Podpora v režimu základní platby se poskytuje zemědělcům po aktivaci platebních nároků na způsobilé hektary prostřednictvím ohlášení v souladu s čl. 33 odst. 1 v členském státě, kde byla přiznána. Aktivované platební nároky opravňují k roční výplatě částek stanovených […]

2. Pro účely této hlavy se ‚způsobilým hektarem‘ rozumí:

[…]

b) jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003], a která:

[…]

ii) je po dobu trvání příslušného závazku jednotlivého zemědělce zalesněnou plochou podle článku 31 nařízení [č. 1257/1999] […]“

Nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014

18 Bod 16 odůvodnění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňuje nařízení č. 1307/2013 a kterým se mění příloha X uvedeného nařízení (Úř. věst. 2014, L 181, s. 1), stanoví:

„V souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie […] [na základě rozsudku ze dne 14. října 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606, body 50 a následující)] by měly být platební nároky přiznány osobě, která má rozhodovací pravomoc, má zisky a nese finanční rizika ve vztahu k zemědělské činnosti na půdě, pro kterou se o přiznání nároků žádá. Je vhodné upřesnit, že tato zásada platí zejména v případech, kdy je způsobilý hektar předmětem žádostí o přiznání platebních nároků podaných více než jedním zemědělcem."

19 Článek 15 tohoto nařízení v přenesené pravomoci, nadepsaný „Stanovení způsobilých hektarů pro účely čl. 24 odst. 2 a čl. 39 odst. 2 nařízení [č. 1307/2013]", ve svém odstavci 2 stanoví:

„V případě, že se na způsobilý hektar uvedený v odstavci 1 vztahují žádosti o přiznání platebních nároků dvou nebo více žadatelů, je kritériem pro rozhodnutí o přiznání platebního nároku to, kdo z nich má rozhodovací pravomoc, pokud jde o zemědělské činnosti vykonávané na uvedeném hektaru, a kdo má zisky a nese finanční rizika související s těmito činnostmi."

Spor v původním řízení a předběžné otázky

20 V roce 2006 Amt für Landwirtschaft und Forsten (Úřad pro zemědělství a lesnictví, Německo) přiznal WQ přímé platby na základě hlavy III nařízení č. 1782/2003. Pro účely aktivace platebních nároků však nezohlednil zalesněné plochy zúčastněného, jelikož byly považovány za plochy vyňaté z produkce.

21 V rámci jeho žádostí předložených následně na základě nařízení č. 1782/2003, zejména žádosti předložené za rok 2008, již WQ tyto zalesněné plochy neohlásil, jelikož mu správa podle jeho tvrzení v roce 2007 oznámila, že zalesněné plochy nebyly způsobilé pro poskytnutí dotyčné podpory.

22 Dne 6. května 2014 WQ nabyl dva pozemky nacházející se v Gräningenu (Německo). V kupní smlouvě bylo uvedeno, že tyto pozemky nebyly zatíženy žádnými nájemními vztahy. Dne 19. prosince 2014 bylo vlastnické právo k uvedeným pozemkům zapsáno do katastru nemovitostí ve prospěch WQ.

23 Dne 8. května 2015 WQ podal žádost o podporu za rok 2015. Tato žádost se týkala zejména pozemků nacházejících se v Gräningenu, jakož i části pozemku nacházejícího se v katastrálním území Bernau (Německo). Pokud jde o tyto pozemky, WQ uvedl jako jejich použití „neobdělávanou ornou půdu".

24 Ohledně pozemků nacházejících se v Gräningenu bylo ke dni 10. července 2015 zjištěno, že dotčená půda byla obhospodařována třetí osobou. Tato třetí osoba rovněž podala žádost o podporu za rok 2015, která byla zamítnuta. Zamítavé rozhodnutí nebylo napadeno. Co se týče pozemku nacházejícího se v katastrálním území Bernau, k jehož části byla rovněž podána žádost o podporu třetí osobou, související platební nároky byly přiznány právě posledně uvedené třetí osobě.

25 Rozhodnutím Landesamt für ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung (Zemský úřad pro rozvoj venkova, zemědělství a pozemkové úpravy, Německo) ze dne 17. prosince 2015 Spolková země Berlín přiznala WQ platební nároky za rok 2015 z titulu základní platby uvedené v článku 24 nařízení č. 1307/2013. Odmítla však přiznat tyto nároky k pozemkům, k nimž byly podány dvě žádosti a jež byly obhospodařovány třetími osobami, které se nacházely v katastrálních územích Gräningen a Bernau, jakož i k zalesněným plochám, jelikož posledně uvedené plochy byly považovány za plochy vyňaté z produkce.

26 WQ podal proti tomuto rozhodnutí žalobu a domáhal se přiznání dodatečných platebních nároků. Podle něj mu neprávem nebyl přiznán žádný nárok na platbu za pozemky nacházející se v Gräningenu a v Bernau ani za zalesněné plochy, jichž byl vlastníkem.

27 Rozhodnutím Zemského úřadu pro rozvoj venkova, zemědělství a pozemkové úpravy ze dne 15. září 2016 zamítla Spolková země Berlín tuto žalobu z důvodu, že je neopodstatněná, přičemž uvedla, že pokud jde o pozemky nacházející se v Gräningenu a Bernau, dotčené zemědělské plochy byly obhospodařovány třetí osobou, která rovněž požádala o přiznání platebních nároků. V důsledku toho tyto pozemky ve skutečnosti nebyly „k dispozici" WQ ve smyslu čl. 24 odst. 2 nařízení č. 1307/2013. K tomu, aby měl uvedené pozemky „k dispozici" ve smyslu tohoto ustanovení, musel by je WQ skutečně užívat. Pokud jde o zalesněné plochy, Spolková země Berlín konstatovala, že zúčastněný nepodal žádost za rok 2008, jak to vyžadovala právní úprava.

28 Dne 11. října 2016 podal WQ proti tomuto rozhodnutí žalobu k Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně, Německo). Ve své žalobě tvrdil, že pokud jde o zemědělské pozemky nacházející se v Gräningenu a v Bernau, hospodaření třetích osob na těchto pozemcích bylo protiprávní, a že uvedené pozemky tedy měl „k dispozici" ve smyslu čl. 24 odst. 2 nařízení č. 1307/2013. Pokud jde o zalesněné plochy, uvedl, že čl. 32 odst. 2 písm. b) bod ii) nařízení č. 1307/2013 vyžaduje pouze to, aby plochy byly způsobilé pro poskytnutí podpory, přičemž podání žádosti a získání podpor v minulosti je v tomto ohledu irelevantní.

29 Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně) má zejména na základě čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie za to, že nikdo nesmí být zbaven svého majetku pouze z toho důvodu, že třetí osoba uplatňuje práva bez opory v této Listině. Konkrétně pochybuje o tom, že lze na zemědělskou půdu nahlížet tak, že není k dispozici svému vlastníkovi, pokud ji obhospodařuje třetí osoba, která k tomu nemá oprávnění. Předkládající soud dodává, že jinak by tomu mohlo být ohledně účinného užívacího práva tvrzeného třetí osobou.

30 Tento soud má dále za to, že způsobilost plochy k poskytnutí podpory podle čl. 32 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1307/2013 je podmíněna včasným podáním žádosti podle nařízení č. 1782/2003. V tomto ohledu se táže, zda je dostačující, jak tvrdí žalobce, že plocha byla v roce 2007 považována za způsobilou bez ohledu na podání jakékoli žádosti.

31 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má vlastník k dispozici ‚způsobilý' hektar ve smyslu čl. 24 odst. 2 první věty nařízení č. 1307/2013, jestliže žádná třetí osoba nemá k dotčenému pozemku užívací právo, zejména užívací právo odvozené od vlastníka, nebo užívá-li třetí osoba fakticky dotčený pozemek pro zemědělské účely, aniž k němu má užívací právo, má tento ‚způsobilý hektar' k dispozici třetí osoba, či jej nemá k dispozici nikdo?

2) Je nutno výrazy ‚jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003]', uvedené v čl. 32 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1307/2013, vykládat v tom smyslu, že k založení práva na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu musela plocha v roce 2008 splňovat podmínky, které stanoví hlavy III a IVA nařízení [č. 1782/2003]?

3) V případě záporné odpovědi na druhou otázku: Je nutno výrazy ‚jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003]', uvedené v čl. 32 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1307/2013, vykládat v tomto smyslu, že pro kvalifikaci zalesněné plochy podle článku 31 nařízení [č. 1257/1999] jako způsobilý hektar ve smyslu čl. 32 odst. 2

písm. b) bodu ii) nařízení [č. 1307/2013] bylo nutno pro tuto plochu využít nárok při vynětí půdy z produkce či jiný platební nárok ve smyslu čl. 44 odst. 1 nebo čl. 54 odst. 1 nařízení [č. 1782/2003]?

4) V případě záporné odpovědi na třetí otázku: Je nutno výrazy ‚jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003]', uvedené v čl. 32 odst. 2 písm. b) nařízení 1307/2013, vykládat v tomto smyslu, že pro kvalifikaci zalesněné plochy podle článku 31 nařízení [č. 1257/1999] jako způsobilý hektar ve smyslu čl. 32 odst. 2 písm. b) bodu ii) nařízení [č. 1307/2013] bylo nezbytné, aby zemědělec podal v roce 2008 žádost podle čl. 22 odst. 1 nebo čl. 34 odst. 1 nařízení [č. 1782/2003] a v témže roce splnil ostatní podmínky pro přímé platby podle hlav III nebo IVA?"

K předběžným otázkám

K první otázce

32 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda v případě, kdy je žádost o podporu podána současně vlastníkem zemědělských ploch a třetí osobou, která tyto plochy fakticky užívá, aniž k nim má jakékoli užívací právo, mají způsobilé hektary odpovídající uvedeným plochám ‚k dispozici' ve smyslu čl. 24 odst. 2 první věty nařízení č. 1307/2013 jeden nebo druhý z těchto žadatelů, případně ani jeden z nich.

33 V tomto ohledu čl. 24 odst. 2 první věta nařízení č. 1307/2013 stanoví, že s výjimkou případu vyšší moci nebo mimořádných okolností se počet platebních nároků přiznaných jednomu zemědělci v roce 2015 musí rovnat počtu způsobilých hektarů, které zemědělec ohlásí ve své žádosti o podporu na rok 2015 a které má k dispozici ke dni stanovenému členským státem.

34 S ohledem na skutečnost, že pojmy „k dispozici" nejsou v tomto ustanovení definovány, je třeba uvést, že článek 24 nařízení č. 1307/2013 ani žádné jiné ustanovení unijní právní úpravy nevyžadují, aby byl na podporu žádosti o přiznání platebních nároků předložen vlastnický titul nebo důkaz o užívacím právu k prokázání, že žadatel má vykázané způsobilé hektary k dispozici.

35 Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že členské státy disponují prostorem pro uvážení, pokud jde o podpůrné doklady a důkazy, které je třeba vyžadovat od žadatele o podpory pro plochy, jichž se týká jeho žádost. Nicméně využívání prostoru pro uvážení členskými státy, pokud jde o důkazy, které je třeba předložit na podporu žádosti o podpory, zejména pokud jde o možnost uložit žadateli o podpory povinnost předložit platný právní titul odůvodňující jeho právo užívat plochy, jež jsou předmětem jeho žádosti, musí respektovat cíle sledované dotyčnou unijní právní úpravou a základní zásady unijního práva a zejména zásadu proporcionality (rozsudek ze dne 24. června 2010, Pontini a další, C-375/08, EU:C:2010:365, body 82 a 86).

36 Členské státy tak mají právo předpokládat, že způsobilé hektary, které souvisejí s předloženou žádostí o přiznání platebních nároků, má „k dispozici" zemědělec, který podal tuto žádost ve smyslu tohoto ustanovení.

37 Takový přístup je v souladu s jedním z klíčových požadavků reformy SZP provedené nařízením č. 1307/2013, který je popsán v bodě 2 odůvodnění tohoto nařízení a jehož cílem je snížení administrativní zátěže.

38 Nicméně prostor pro uvážení členských států, pokud jde o důkazy, které mají být předloženy na podporu žádosti o přiznání platebních nároků, je vyvážen, jak uvedla nizozemská vláda ve svém vyjádření, mechanismem systematické správní kontroly všech žádostí o podporu a všech žádostí o platbu zavedeným členskými státy v souladu s čl. 58 odst. 2 nařízení č. 1306/2013 ve spojení s čl. 59 odst. 1 tohoto nařízení za účelem odhalování zneužívajících žádostí. Kromě toho podle čl. 63 odst. 3 tohoto nařízení platí, že dojde-li k neoprávněným platbám v rámci poskytnutí podpory, musí být neoprávněně vyplacená částka podpory vrácena.

39 I když jsou členské státy oprávněny předpokládat, že způsobilé hektary související s žádostí o přiznání platebních nároků má k dispozici zemědělec, který žádost podal, mají povinnost zavést systematickou kontrolu žádostí o udělení platebních nároků a odpovídajících žádostí o platbu, aby se předešlo nesrovnalostem, případně aby byly způsobené nesrovnalosti napraveny a neoprávněné platby vráceny.

40 V případě podání dvou nebo více žádostí o udělení konkurenčních platebních nároků, jak k tomu došlo ve věci v původním řízení, je nicméně zpochybněn předpoklad, podle kterého má způsobilé hektary související s žádostí o přiznání platebních nároků k dispozici zemědělec, který podal žádost.

41 V takovém případě jsou příslušné orgány členských států povinny ověřit, který ze dvou žadatelů má způsobilé hektary k dispozici.

42 Je pravda, že čl. 15 odst. 2 nařízení v přenesené pravomoci č. 639/2014 stanoví, že v případě, že se na způsobilý hektar vztahují žádosti o přiznání platebních nároků dvou nebo více žadatelů, je kritériem pro rozhodnutí o přiznání platebního nároku to, kdo z nich má rozhodovací pravomoc, pokud jde o vykonávané zemědělské činnosti, a kdo má zisky a nese finanční rizika související s těmito činnostmi.

43 Je však třeba uvést, jak to reflektuje i bod 16 odůvodnění tohoto nařízení v přenesené pravomoci, že tato kritéria vycházejí z bodu 50 a následujících rozsudku ze dne 14. října 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606). Tento rozsudek byl přitom vydán v rámci skutkové situace vyznačující se existencí právních vztahů a vazeb mezi různými osobami, které si mohly nárokovat, že mají různé dotčené pozemky k dispozici.

44 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce však vyplývá, že první položená otázka vychází z jiné situace, než je situace, která vedla k vydání rozsudku ze dne 14. října 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606). V projednávané věci se podle předkládajícího soudu třetí osoby nedovolávají žádného právního základu k dotyčným zemědělským plochám. Za takových okolností proto není namístě uplatnit kritéria stanovená v čl. 15 odst. 2 nařízení v přenesené pravomoci č. 639/2014.

45 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první položenou otázku odpovědět tak, že čl. 24 odst. 2 první věta nařízení č. 1307/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že je-li žádost o podporu podána současně vlastníkem zemědělských ploch a třetí osobou, která tyto plochy fakticky užívá bez jakéhokoliv právního základu, má způsobilé hektary odpovídající uvedeným plochám „k dispozici“ ve smyslu tohoto ustanovení pouze vlastník posledně uvedených ploch.

Ke druhé, třetí a čtvrté otázce

46 Podstatou druhé až čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda výrazy „jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003]“, uvedené v čl. 32 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1307/2013, pouze předpokládají, že daná zalesněná plocha musí formálně splňovat požadavky stanovené v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003] nebo zda musel být rovněž využit nárok při vynětí z produkce či jiný nárok na platbu

za tuto plochu ve smyslu čl. 44 odst. 1 nebo čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 nebo zda musela být v roce 2008 podána žádost na základě čl. 22 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 a zda musely být v průběhu tohoto roku splněny další podmínky požadované pro získání přímé platby na základě hlavy III nebo hlavy IVA.

47 Nejprve je třeba připomenout, že druhá až čtvrtá položená otázka patří do rámce žádosti o první přiznání nároků na platbu za zalesněnou plochu, která byla podána na základě čl. 24 odst. 2 nařízení č. 1307/2013. Toto ustanovení stanoví, že počet platebních nároků přiznaných jednomu zemědělci v roce 2015 se musí rovnat počtu způsobilých hektarů, které zemědělec ohlásí ve své žádosti o podporu na rok 2015.

48 Pojem „způsobilý hektar“ je definován zejména v čl. 32 odst. 2 písm. b) bodu ii) nařízení č. 1307/2013, který stanoví, že jakákoli zalesněná plocha v souladu s unijním právem nebo podle vnitrostátního práva, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu, zůstává způsobilou plochou, dokud trvá závazek o zalesnění.

49 V tomto ohledu je třeba si položit otázku, zda výraz „pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby“ uvedený v tomto ustanovení musí být vykládán tak, že znamená „založila nárok“, anebo znamená, že „mu vznikl nárok na“ takové platby.

50 Vzhledem k tomu, že srovnávací analýza různých jazykových verzí uvedeného ustanovení neumožňuje o této výkladové otázce rozhodnout, je třeba odkázat na ustanovení platná v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení, a zejména na nařízení č. 1782/2003, které k tomuto datu zavedlo režim jednotné platby a režim jednotné platby na plochu.

51 Nejprve je třeba uvést, že podle článku 33 nařízení č. 1782/2003 měli přístup k režimu jednotné platby pouze zemědělci definovaní v článku 2 tohoto nařízení.

52 Dále podle čl. 34 odst. 3 nařízení č. 1782/2003 ve spojení s článkem 57 tohoto nařízení museli zemědělci uvedení v čl. 33 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení zaslat žádost o účast v režimu jednotné platby nejpozději do 15. května prvního roku platnosti tohoto režimu, jinak by jim nebyl přiznán žádný platební nárok ani žádný nárok při vynětí půdy z produkce.

53 Přiznání platebního nároku nebo nároku při vynětí půdy z produkce na základě režimu jednotné platby nebo režimu jednotné platby na plochu zavedeného nařízením č. 1782/2003 podléhalo podání žádosti o účast v některém z těchto režimů osobou v postavení zemědělce. V důsledku toho je třeba dospět k závěru, že pouhá existence zemědělské plochy nemohla sama o sobě při neexistenci žádosti o účast v jednom z uvedených režimů podané zemědělcem představovat základ platebního nároku nebo nároku při vynětí půdy z produkce na základě jednoho z těchto režimů.

54 Konečně skutečnost, že platební nároky nebo nároky při vynětí půdy z produkce byly pro danou plochu přiznány, však neznamená, že tato plocha zakládala nárok na platby. V souladu s čl. 44 odst. 1 a čl. 54 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 totiž musely být tyto platební nároky ještě využity, aby mohl vzniknout nárok na platbu částky stanovené platebním nárokem nebo nárokem při vynětí půdy z produkce.

55 Pokud jde konkrétně o nároky při vynětí půdy z produkce vztahující se k platbě za zalesněné plochy, tj. nároky, pro které byla stanovena některá odchylná pravidla v článcích 53 až 56 nařízení č. 1782/2003, je třeba připomenout, že podle čl. 54 odst. 2 druhého pododstavce druhé odrážky nařízení č. 1782/2003 byly na základě žádosti podané po 28. červnu 1995 považovány plochy zalesněné podle článku 31 nařízení č. 1257/1999 za plochy, které byly vyňaty z produkce.

56 Je třeba poznamenat, že ani článek 44 nařízení č. 1782/2003, ani článek 54 tohoto nařízení neupřesňovaly pojem „využití“ platebního nároku nebo nároku při vynětí půdy z produkce. Tyto dva články v odstavcích 1 pouze stanovily, že platební nároky nebo nároky při vynětí půdy z produkce vázané na způsobilý hektar „uděl[ovaly] právo“, v projednávané věci udělovaly právo na výplatu částky, která je stanovena platebním nárokem.

57 K využití platebních nároků nebo nároků při vynětí půdy z produkce vázaných na způsobilý hektar je třeba na základě čl. 44 odst. 3 nařízení č. 1782/2003 ve spojení s článkem 57 tohoto nařízení vykázat pozemky odpovídající ploše, na kterou lze poskytnout podporu, související s platebním nárokem nebo nárokem při vynětí půdy z produkce. Toto prohlášení se činilo v rámci žádosti o přímé platby podané podle článku 22 tohoto nařízení.

58 Přitom kromě upřesnění, že k žádosti o podporu musí být připojeny informace, čl. 22 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 stanovil, že zemědělec musel každý rok podat žádost o přímé platby. V souladu s článkem 23 tohoto nařízení tato žádost musela být předmětem správní kontroly způsobilosti a v některých případech kontroly na místě podle článku 25 uvedeného nařízení.

59 V této souvislosti je třeba připomenout, že Soudní dvůr zdůraznil význam, který má podání žádosti o roční platby, zejména s cílem účinně ověřit, zda jsou dodrženy podmínky požadované pro poskytnutí podpor (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. února 2013, Pusts, C-454/11, EU:C:2013:64, bod 33).

60 K tomu, aby bylo možné mít za to, že plocha, ať již zalesněná, či nikoli, „pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby“, je nezbytné, aby žádost o přímé platby byla podána v souvislosti s touto plochou v roce 2008 v souladu s článkem 22 nařízení č. 1782/2003, což s sebou nese využití platebních nároků a nároků při vynětí půdy z produkce uvedených v článcích 44 a 54 tohoto nařízení. Tato žádost měla být předmětem správní kontroly způsobilosti v souladu s článkem 23 uvedeného nařízení a případně kontroly na místě podle článku 25 téhož nařízení.

61 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou až čtvrtou položenou otázku odpovědět tak, že čl. 32 odst. 2 písm. b) bod ii) nařízení č. 1307/2013, zejména výrazy „jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA nařízení [č. 1782/2003]“, musí být vykládán v tom smyslu, že v rámci žádosti o aktivaci nároků při vynětí půdy z produkce pro zalesněnou plochu na základě tohoto ustanovení musela být daná zalesněná plocha v roce 2008 předmětem žádosti o podporu v souladu s článkem 22 nařízení č. 1782/2003, po níž by následovala správní kontrola způsobilosti v souladu s článkem 23 tohoto nařízení a případně kontrola na místě na základě článku 25 uvedeného nařízení. Kromě toho musely být splněny všechny ostatní podmínky pro získání přímé platby požadované v hlavách III a IVA téhož nařízení.

K nákladům řízení

62 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 24 odst. 2 první věta nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009 musí být vykládán v tom smyslu, že je-li žádost**

o podporu podána současně vlastníkem zemědělských ploch a třetí osobou, která tyto plochy fakticky užívá bez jakéhokoliv právního základu, má způsobilé hektary odpovídající uvedeným plochám „k dispozici“ ve smyslu tohoto ustanovení pouze vlastník posledně uvedených ploch.

2) **Článek 32 odst. 2 písm. b) bod ii) nařízení č. 1307/2013, zejména výrazy „jakákoli plocha, pro kterou měl zemědělec v roce 2008 právo na platby v režimu jednotné platby nebo v režimu jednotné platby na plochu stanoveným[, které jsou stanoveny] v hlavách III a IVA [nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, ve znění nařízení Rady (ES) č. 479/2008 ze dne 29. dubna 2008]“, musí být vykládán v tom smyslu, že v rámci žádosti o aktivaci nároků při vynětí půdy z produkce pro zalesněnou plochu na základě tohoto ustanovení musela být daná zalesněná plocha v roce 2008 předmětem žádosti o podporu v souladu s článkem 22 nařízení č. 1782/2003, ve znění nařízení č. 479/2008, po níž by následovala správní kontrola způsobilosti v souladu s článkem 23 tohoto nařízení a případně kontrola na místě na základě článku 25 uvedeného nařízení. Kromě toho musely být splněny všechny ostatní podmínky pro získání přímé platby požadované v hlavách III a IVA téhož nařízení.**

Podpisy